

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 17 listopada 1922 roku.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Traktat z Japonją

(wp) Po nadejściu odpowiedzi od rządu japońskiego z instrukcjami, po które delegacja japońska do rokowań swojego czasu się odwołała, odbyły się w ostatnich dniach dwa posiedzenia wspólne obu delegacji, polskiej i japońskiej, w wyniku których uzgodniono już co do reszty wszystkie sporne kwestje tak, że po ostatecznym jeszcze zredagowaniu układu, które właśnie obecnie się dokonują, zostanie on w najbliższym czasie podpisany.

Burmistrz Kowna

(wp) Pat. doniósł o wyborze na burmistrza miasta Kowna Polaka p. Jana Czeskiego. Dowiadujemy się ze sfer miarodajnych, że burmistrzem Kowna został wybrany istotnie Polak nazwiskiem p. Kazimierz Janczewski — znany działacz polski w Kowieńszczyźnie.

Burmistrz Cieszyzna

(wp) Dn. 14 b. m. odbył się wybór burmistrza i jego zastępcy. Burmistrzem Cieszyzna został wybrany dr. Michejda. Jest to pierwszy burmistrz Polak w Cieszyźnie od 70 lat.

Pobyt p. Buttlera

(wp) Wczoraj przyjechał do Warszawy wicedyrektor międzynarodowego biura pracy przy Lidze narodów p. Ch. B. Buttler w towarzystwie delegata rządu polskiego do rady administracyjnej tegoż biura inż. Fr. Sokala. W południe min. Darowski przyjmował go w hotelu Europejskim śniadaniem. P. Buttler bada st.unki pracy w Polsce.

Osobiste

(wp) Wiceminister spraw wewnętrznych dr. Julian Dunikowski wobec powołania na członka trybunału administracyjnego ustępuje ze swego stanowiska.

Delegat polski w Lidze narodów, prof. Askenazy, wyjeżdża jutro do Genewy na posiedzenie Rady Ligi, które rozpocznie się dn. 20 b. m.

Jeszcze mu zamknięto

(wp) „Ziemia Lubelska” komunikuje, że p. Skuński nie wycofuje się z życia politycznego, lecz poświęci się organizacji swego stronnictwa. W d. 24 b. m. odbędzie się w Warszawie zjazd Rady Głównej tegoż stronnictwa. (7)

W sprawie traktatu polsko-hiszpańskiego.

(wp) Dziś o godz. 12 i pół zawił się u kierownika min. przemysłu i handlu, p. Straszburgera, poseł hiszpański w Warszawie, Fr. Gutierrez de Aguera i odbył z nim blisko półgodzinną konferencję.

Tema em tej konferencji były sprawy mającego się zawrzeć w niedalekiej przyszłości traktatu handlowego polsko hiszpańskiego. (7)

Odroczenie posiedzenia Rady ministrów.

(wp) Zarządzone na dziś posiedzenie Rady ministrów odłożone zostało do jutra. (7)

Wybory w Anglii.

KONSERWATYSCY MAJĄ ZNACZNA PRZEWAGĘ.

LONDYN 16 (PAT) Wybory w całym kraju miały przebieg spokojny. W Londynie przez cały dzień tłumy wyborców rażno śpieszyły do urn. Interesującą cechą obecnych wyborów była niezwykła gorliwość, z jaką wyborczynie tłumnie pospieszały do urn, ażeby poraz pierwszy skorzystać ze świeżo nadanego kobietom prawa głosowania.

LONDYN 16 (PAT) Godz. 5 rano. Według wiadomości, jakie napłynęły dotychczas, zostało wybranych 159 konserwatystów, 66 z partji pracy, 25 liberalów niezależnych, 22 narodowych liberalów i 8 z grupy Doowera

LONDYN 16 (PAT) Jak donoszą z Glasgow, Bonar Law został ponownie wybrany większością 2,514 głosów. Asquith został wybrany większością 318 głosów. Między innymi zostali wybrani: Hoare, Mack Danara, Mond, Stanley, Lesslig, Wilson, Whip i Bap-py. Dotychczasowe dane dotyczą głównie okręgów miejskich i przemysłowych.

LONDYN 16 (PAT) Przy wyborach nie

było żadnego wypadku. Do późnego wieczora tłumy kazały po całym mieście. Wiadomości o wynikach wyborów podawane były publiczności za pomocą ekranów świetlnych.

LONDYN 16 (PAT) Według obliczeń „Daily News”, do chwili obecnej konserwatyści utracili 27 mandatów, narodowi liberali 16, partja pracy zaś zyskała 36 mandatów, liberałi niezależni 10 mandatów.

LEAFIELD 16 (PAT) Wczorajsze nocne i dzisiejsze rano wiadomości nadchodzące z miast i miasteczek prowincjonalnych Anglii stwierdzają, że partja pracy i liberali nie otrzymali więcej, aniżeli jedną trzecią ilość mandatów w nowym parlamencie. Dotychczas na 283 wybranych posłów do parlamentu jest: 161 konserwatystów, 72 członków partji pracy, 24 liberalów Asquitha, 22 zwolenników Lloyd Gedrgoa i 4 bezpartyjnych. Konserwatyści mają znaczną liczebną przewagę nad innymi partjami.

Ostateczne wyniki wyborów do Sejmu.

Po nadejściu ostatecznych urzędowych wiadomości z wszystkich okręgów prócz świeciańskiego (gdzie szósty mandat, pierwotnie uważany za uzyskany przez p. Ponikowskiego, waży się między listami 3 i 16 i przypuszczalnie przypadnie liście 16) przedstawia się ogólny rozkład 444 mandatów do Sejmu, jak następuje:

Chrz. Zw. Jedn. Nar. (lista 8) 163 mandaty (134 z okręgów, 29 z listy państwowej).

Str. Kat. Ludowe (lista 12) 6 mandatów (5 w czterech okręgach Zach. Małop., a i z grupy p. Skuńskiego) w okręgu białostockim, przyczem zaznaczyć należy, że wskutek nieuzyskania mandatu przez p. Ponikowskiego w okr. świeciańskim odpadł także mandat z listy państwowej dla p. Skuńskiego, bo lista 12 nie przeszła w 6 okręgach).

P.S.L. (lista 1) 70 mandatów (58 w okr., 12 z listy państw).

Wywzolenie (lista 3) 49 mandatów (41 okr., 8 z listy państw).

Państw. Zjedn. na Kresach (lista 22) 1 mandat.

P.S.L. Lewica (Grupa p. Stapińskiego, lista 13) 2 mandaty.

N.P.R. (lista 7) 18 mandatów (15 w okr., 3 z listy państw).

P.P.S. (lista 2) 41 mandatów (34 w okr., 7 z listy państw).

Str. Rad. Chłopskie (grupa p. Okonie lista 15) 4 mandaty.

Komuniści (lista 5) 2 mandaty.

Chliboroci małopolscy 5 mandatów.

Mniejszości narodowe 83 mandaty (54 z okr. i 11 z listy państw., razem 65 na listę 16, 13 z okr. i 2 z listy państw., razem 15 na listę 17, 1 ludowiec żydowski na listę 20, 2 sjonistów małopolskich na listy lokalne).

Wyniki te różnią się od prowizorycznych, ogłoszonych przed tygodniem w naszym piśmie, wskutek zmian, jakie w wynikach przypuszczalnych wprowadziło ostateczne obliczenie urzędowe w okręgach: 4-tym Ostrów (przesunięcie 11 mand. z listy I na 16), 5-ym Białystok (przes. 1 mand. z listy 8 na 16), 7-ym Łódź (wszystkie 4 mand. zam. 3-ch dla listy 8 na 2), w okr. 39-ym Katowice (przes. 1 mand. z listy 8 na 13), 47-ym Rzeszów (przes. 1 mand. z listy 8 na sioniste), 49-ym Sambor (przes. 1 mand. z listy 8 na 1), 62-ym LLida (przes. 1 mand. z listy 1 na 3) i w okr. 64-ym Świeciany (przes. 1 mand. z listy 6 na listę 3 i I z listy 12 na listę 16).

TELEFONEM Z WARSZAWY

GMACH DLA URZĘDU MARYNARKI HANDLOWEJ.

*) W roku 1923 rozpocznie się budowa

gmachu dla urzędu marynarki handlowej w Gdyni. Będzie to miało dla rozwoju urzędu marynarki handlowej doniosłe znaczenie, gdyż przeniesie się ona z dotychczasowej swej siedziby w Wejherowie nad morze, z którym cała jego działalność jest bardzo związana. (5)

OCZYSZCZENIE ŚCIAN DOMÓW.

*) Z rozporządzenia policji wczoraj w całej Warszawie stróże oczyszczali ściany domów ze wszystkich plakatów i odezwo przed wyborczych do Sejmu i Senatu. (5)

ARESZTOWANIE DRUKARZA.

*) Wczoraj wieczorem, jak dowiadujemy się aresztowano p. Franciszka Jalczyńskiego, dyrektora i współwłaściciela drukarni p. f. „Zakłady graficzne pracowników drukarskich” przy ulicy Nowolipie 11.

Aresztowanie nastąpiło na skutek decyzji sędziego śledczego X okręgu.

Powodem aresztowania dyr. Jalczyńskiego było drukowanie przez niego antypaństwowych odezwo komunistycznych. (7)

URZEDNICY DOSTANĄ DODATEK NATYCHMIAST.

*) Minister skarbu wydał polecenie natychmiastowej wypłaty 15 proc. dodatku dla urzędników i funkcjonariuszów państwowych, uchwalonego na ostatnim posiedzeniu rady ministrów. (7)

SZOSTA LOTERJA PAŃSTWOWA.

Pierwsza klasa.
Główne wygrane.

Mk. 600.000: 57586.
Mk. 150.000: 41925.
Mk. 50.000: 4130, 17520.
Mk. 40.000: 41229.
Mk. 30.000: 19347, 41190.
Mk. 25.000: 34269, 65909, 66141.
Mk. 20.000: 18364, 29334, 38207, 56024.
Mk. 15.000: 4332, 14387, 10809, 18738, 41938, 61180, 69075, 77347.

Z OSTATNIEJ CHWILI**W SPRAWIE ZWIĄZKU PAŃSTW BAŁTYCKICH.**

RYGA 16 (PAT) „Rygische Nachrichten” zamieszcza wywiad Meyerowicza, który oświadczył, że urzeczywistnienie idei związku państw bałtyckich stanie się wówczas dopiero, kiedy zostanie rozstrzygnięta sprawa Kłajpedy i zlikwidowany spór o Wilno między Polską a Litwą.

OBRAHOWANA DELEGACJA WŁOSKA.

RYM 15 (PAT) „Telegraphen Compagnie” donosi: Dzienniki włoskie dowiadują się z Moskwy, że delegacja włoska, udająca się z Moskwy do Odessy, w drodze dn. 30 listopada, została napadnięta w pociągu przez bandę rabusiów.

Gdy banda wtrągnęła do wagonu, gdzie znajdowała się delegacja włoska, wówczas rosyjski komisarz ludowy, który towarzyszył delegacji, wystrzelił z rewolweru, a następnie wyskoczył z jadącego pociągu. Delegacja włoska została pobita korbami przez bandę, a następnie obrabowana z zegarków i pieniędzy. (7)

WIWELKIE TRZESIENIE ZIEMI.

N. JORK 16 (PAT) Donoszą z Chile Urzędowy komunikat stwierdza, że liczba ofiar katastrofy trzęsienia ziemi doszła do 1800 zabitych i 2000 rannych. W pięciu okolicach została zniszczona całkowicie więcej niż połowa budynków. (7)

ZJAZD DELEGATÓW.

LOZANNA 16 (PAT) Wczoraj przybył tu drugi delegat rumuński Diamandi w towarzystwie rzeczoznawcy wojskowego Dymitresco oraz kilku innych delegatów. Przyjazd pierwszego delegata rumuńskiego min. spraw zagr. Duca zapowiedziany jest na koniec b. tygodnia. Wczoraj przybył tu szef bułgarskiej delegacji prezyd. min. Stambulińskiego. Reszta delegacji bułgarskiej w skład, której wcho-

Walka z żydami.

Na Węgrzech

WIEDEN, 16.11. (AW) „Neue Freie Presse” donosi z Budapesztu, że wczoraj na uniwersytecie Bratysławskim, umieszczonym obecnie w szkole weterynaryjnej w Budapeszcie przyszło do wykroczeń antysemitycznych. Słucha czy żydowskich pobito i obrzucono kamieniami w ogrodzie zakładu. (5)

W Czechosłowacji.

WIEDEN, 16.11. (AW) „Neue Freie Presse”

se* donosi z Pragi:

Niemieccy narodowi studenci uniwersytetu niemieckiego w Pradze ogłosili wczoraj strajk i niedopuszcili do wykładów, protestując w ten sposób przeciw wyborowi prof. Steinherza na rektora, ponieważ dr. Steinherz jest żydem. Studenci wysłali do nowo wybranego rektora deputację z żądaniem, aby podał się do dymisji. Dr. Steinherz oświadczył, że nie może uchylić temu żądaniu i pozostawia decyzję samemu uniwersytecie, przyczem zawiesił wykłady na kilka dni. (5)

ZAMACH W ROSJI?

RYGA 16 (PAT) W związku z aresztowaniem w Rosji sowieckiej przeszło tysiąc tak zw. kursantów t. j. wychowalców szkół wojskowych sowieckich, gazety donoszą, jakoby planowali oni olbrzymi zamach na naczelne władze sowieckie w dniu rocznicy objęcia władzy przez bolszewików tj. 7 listopada. Spiskowcy mieli

zaresztować Lenina, cały komitet wykonawczy partii komunistycznej w pełnym składzie i cały zjazd komitatu. Spisek odkryto przypadkowo podczas zgromadzenia sprzysiężonych w jednej z restauracji 800 ludzi ma stanąć przed wojennym rewolucyjnym trybunałem. (5)

Przesilenie w Niemczech.

NIKT NIECHCE OBJĄĆ STERU RZĄDU.

BERLIN 16-11 (A.W.) W związku z przesileniem rządu należy zaznaczyć, że gotowość objęcia teki kanclerza ze strony proponowanych kandydatów jest bardzo mała. W kolach parlamentarnych mówi się otwarcie o możliwości przewleczenia się kryzysu do czasu, aż sytuacja sprzyjać będzie utworzeniu się trzeciego gabinetu pod kierownictwem Wirtha.

BERLIN 16 (PAT) Kryzys gabinetu w Niemczech powoduje reakcję w parlamencie pruskim, w którym istnieje oddawna wielka koalicja. Kierownicy partii ludowej w parlamencie pruskim oświadczyli pruskiemu prezydentowi ministrów, że wyciągną w Prusiech konsekwencje z ewentualnego faktu niedojścia do skutku wielkiej koalicji w Niemczech.

BERLIN 16-11 (A. W.) Sytuacja w prze-

sileniu rządowym nie uległa narazie żadnej zmianie. Prezydent Ebert prowadzi od rana narady z przywódcami stronnictw. Jak podają zamierza on utworzyć gabinet, stojący ponad stronnictwami, w skład, które i wszędzie cały szereg fachowców gospodarczych. Oprócz Wirtha, którego ponowne powołanie popiera usilnie centrum, wymienia się jako najpoważniejszych kandydatów na urząd kanclerza niemieckiego ambasadora w Paryżu Meyera, wicekanclerza Bauera i byłego warszawskiego premiera hr. Lerchenfelda.

BERLIN 16-11 (A. W.) Na wypadek odmowy przyjęcia kandydatury ze strony Cuhna, poinformowane sfery liczą się z możliwością powierzenia tej misji hr. Roedernowi, byłemu sekretarzowi stanu w ministerstwie skarbu.

Z pasa neutralnego

SAMORZUTNE WYBORY DO SEJMU.

WARSZAWA 16.11. (AW) Ludność pasa neutralnego między Litwą a Polską dokonała samorzutnie wyborów do Sejmu. Głosowało 9.000 na 11.000 uprawnionych. Wystawiono 2 listy: Nr. 30 i 31. Litwini starali się przez szkodzić wyborom i pochwyć urnę wyborczą: W rejonie wsi Anizance Litwini przedo-

stałi się na tyły komisji, wiozącej urny wyborcze i w momencie zaatakowania jej zostali wykryci i wzięci w krzyżowy ogień milicji, poczem cofnęli się ze stratami, pozostawiając na miejscu 2 zabitych i kilku rannych. W momencie walki, urny zdołano unieść i szczęśliwie ukryć w bezpiecznym miejscu. (5)

działają posel bułgarski w Białogrodzie Teodorow, b. pos. w Berlinie, Radow, prof. Milow przybędą do Lozanny w przyszłym tygodniu.

FRANKLIN BOUILLON KOMISARZEM SYRII.

PARYŻ 16.11. (wł.) Na Quai d'Orsay zapewniają, że wkrótce odwołany zostanie główny komisarz rządowy w Syrii gen. Gouraud, a następcą jego będzie urzędnik cywilny prawdopodobnie Franklin Bouillon. (5)

PROPAGANDA NA RZECZ ODBUDOWY EUROPEJ.

PARYŻ 16.11 (wł.) Prasa parvska dono-

si, że dawny minister odbudowy Loucheur ma zamiar udać się w podróż dla propagandy na rzecz odbudowy Europy. W głośne odczyty, z których jeden na temat sprawy wschoamej. (5)

PROCES FEDAKA.

LWOW 16.11 (A.W.) W procesie Fedaka przemawiało dzisiaj 5 obrońców.

W dniu jutrzejszym przemawiać będzie jeszcze dwóch obrońców, późnym zaś wieczorem zapadnie wyrok. (7)

Mierzy wysoko...

Wódz Zielonej Brygady Witos w Polsce rozpoczął świeżą ofensywę, co do szaleństwa równa wyprawie kijowskiej...

Ofensywa po berło belwederskiej. Zawszeć to lepiej rezydować w Belwederze, w otoczeniu świętych Bryłów, Ratajów, Rączkowskich, Gagatków, Aleksandrowiczów, Dąbrowerów, aniżeli suszyć przeraźliwie chude gnaty po ciasnych kątach dworu wierchosławickiego. Witos nie głupi człowiek! Z zręcznością wygi sejmowego a czelnością rozwrotnego powodzeniem chama — postanowił wyzyskać... klęskę wyborczą swego stronnictwa. „...Z lewicą na dalszy dystans pójść nie mogę — medrkował Witos — albowiem chłop polski nie będzie bratał się ani z żydem ani z Niemcem. Utworzę większość z prawicą ale za jaką cenę!”

Zysk, władza, sobkostwo, chamstwo — oto przewodnie „idee” tego najniebezpieczniejszego kondotjera politycznego w Polsce. Witos mierzy wysoko (oby „marzenia” jego nie zawisnęły zbyt wysoko, od których głowa opada na piersi...), cenę przeto wyznaczył nie byle jaką. „...Połączę się z prawicą ale za cenę otrzymania prezydentury państwa!”

Tableau!

Czyż sądzicie Czytelnicy, że Polska jest w stanie zaspokoić głód władzy Witos? Nigdy! Przekleństwem społeczeństwa polskiego jest to, że radziwillowskie zachcianki analfabety małopolskiego wylegają się na podłożu nikczemnej demagogii, żrącej państwowość polską. Ze materializm antypaństwowy Piastowców idzie równolegle z bezprzykładnym w dziejach wolnych narodów, uchylaniem się od podatków, w następstwie czego niszczy państwo. Ze brylizm Witos mógł wyrósć li tylko drogą przewrotnej agitacji pośród chłopstwa, które upojone przyrzeczeniami wójta wierchosławickiego wyciąga brudne ręce po władzę, wpływy, koncesje, szacherki i szantaże! I dlatego tuż zaraz po wyborach, puścił Witos w formie próbnego balonu wiadomość, że prawica (!!) ofiarowuje jemu prezydenturę państwa za cenę połączenia się klubu poselskiego „Piastowców” z blokiem stronnictw Jedności Narodowej.

Niech nas Bóg strzeże — od takiego prezydenta, jakim byłby Witos! Dostalibyśmy się wówczas z deszczu pod ryne! Pod prezydenturą Witos nastaliby rządy najciemniejszego chamstwa, które w ostateczności przypieczetowałyby smutny los Polski.

Naszem zdaniem już samo wysuwanie podobnej kandydatury w osobie Witos — jest niesłychaną prowokacją. Atmosfera w Polsce staje się z każdym dniem duszniejsza, brzemieną w wypadki! Ciężkie chmury unoszą się nad krajem. Poprzez marazm polityczny polskich stronnictw, intensywność mniejszości narodowych, zacieśniających powrót u szyjki tubylczej ludności, obłęd czerwonych rządów, ekstrawagancji belwederskich — błyska już ożywcza myśl świętego chrztu, w którego krwi spalić się musi obcoplemienna podłość, międzynarodowe oszustwo socjalizmu i ciemne chamstwo witosowego brylizmu.

Polskę jak długą i szeroką przebiega płomienny dreszcz oczekiwania stalowych czynów, które wykują dla poniewieranego przez władzę lewicowe narodu polskiego świetlaną

przyszłość. Na barykady polskiej, niezależnej myśli twórczej!

Czuj duch! Pręży ramiona! Raz skończ!

czyć z szantażem żydowskim i witosowym!

(K. — Y.)

Do czego dąży „Blok Mniejszości” (Nr. 16)

Jak Żydzi pragną wespół z Moskalami opanować Polskę

16

16

Do prawosławnych!

My, żydy, prosimo Was Prawosławnych, gołosujcie razem z nami.

Jak nam bude lepsze — to i Wam toż.

W Rosji idiemo razem i nam żywiotsia dobre.

Jak tutaj w Polsce pidemo razem — to toż bude nam dobre.

Gołosujcie na No 16.

Oryginał odezwy, której odbitek za mieszczamy powyżej, znajduje się w redakcji „Gazety Porannej” Odezwe tę żydzi rozpowszechniali w okręgu Białopodlaska. W przekładzie polskim odezwa ta brzmi:

DO PRAWOSŁAWNYCH.

My, żydzi, prosimo was prawosławnych, głosujcie razem z nami.

Jak nam będzie lepiej — to i wam również.

W Rosji idziemy razem i powodzi się nam dobrze.

Jak tutaj w Polsce pódziemy razem — to również będzie nam dobrze

GŁOSUJcie NA Nr. 16.

Wykryło się to, cośmy oddawna twierdzili: wszyscy żydzi, zarówno postępowcy, jak chasydzi, bankierzy i faktorzy marzą o tem aby im w Polsce było tak dobrze, jak w Rosji, żeby zagarnęli rządy i wszystkie majątki w Polsce — jako komisarze sowieccy.

Chcą iść „razem” z ciemnymi masami białoruskimi, bo wiedzą, że wykwitują ich jak wykwitowali lud rosyjski. Dlatego żydzi związali się z Niemcami, moskalami i rusinami, bo łączą ich wspólne dążenie do osłabienia i

opanowania Polski.

Dzięki bolszewikom i lewicy blok mniejszości odniósł zwycięstwo. Na kresach wschodnich komuniści nastąpi z Rosji, jawnie prowadził agitację wyborczą na rzecz bloku. W reszcie Polski socjaliści i te wszystkie partje, które rozbiły jedność narodową polską, agitacja swoją, zwróconą wyłącznie przeciw 8-ce, ułatwi zwycięstwo żydom i Niemcom.

W Poznańskiem, na Pomorzu, Górnym Śląsku, w większej części Kongresówki, w robotniczej Łodzi, jednym słowem — w czysto polskich i najbardziej oświeconych dzielnicach, prócz zażydzonej i zbelwederyzowanej Warszawy — robota ta się nie udała. Zwyciężyła jedność narodowa, ale ciemne masy wyborców na kresach wschodnich, rozagitowane masy chłopskie w Małopolsce i południowo-wschodniej części Kongresówki — uniemożliwiły rządy narodowe. 90 postów mniejszości narodowych w Sejmie przeważa szale na niekorzyść większości polskiej. Poją oni chętnie z lewicą, a najchętniej — na wszystko to, co umożliwi żydom w Polsce „żyć tak dobrze, jak w Rosji”

Takie wyniki osiągnęli socjaliści w walce z 8-ką.

Co ednak robiły władze polskie wobec tak jawnej agitacji bolszewickiej 16-ki? (2)

POJCHOD FASZYZMU I TROCKI BOLSZEWIZMU

(o) W M. s. wie obradzie IV Zjazd Komitetu Wykonawczego III Międzynarodówki, na którym omawiany jest przedewszystkiem sposób walki z ruchem faszystów. Główny refe-

rent tej sprawy Zinowjew oświadczył, że zwycięstwo faszystów we Włoszech jest pierwszym krokiem do zwycięstwa faszystów w Europie. (12)

Groźba przewrotu monarchicznego w Niemczech

„Muenchener Post” podaje pogłoski o przygotowaniu prawnicowego przewrotu General Ludendorff i były premier bawarski von Kahr są przywódcami. Prawdopodobnie po udaniu się przewrotu w Bawarii przeniesiony zostanie ruch ten na całą Rzeszę. Przewrotowcy, jak się zdaje, pewni są Reichsweltry bawarskiej i na jej czele chcą ruszyć na północ.

Monachjum. Na wiecu bawarskiej partji

ludowej toczyła się dyskusja na temat, jaki ustroj polityczny odpowiada najlepiej woli ludności i charakterowi Bawarii. Referenci orzekli, że ustroj monarchiczny, wprowadzenie jednak monarchji może nastąpić tylko w drodze prawnej. Przywódca partji ludowej poseł Hat i dr. Heim wygłosił mowy, w których ostro wystąpił przeciw uchwalonemu przez parlament prawu dla ochrony republiki. (6)

NA PRZECIWNIE.

Nowa gwiazda dziennikarska.

Bezsprzecznie jeden z najlepszych naszych humorystów, mecenas J. Sypulkowski, w ostatnim swoim „pierwszym słowie po wyborach” wprowadza nas w doskonały nastrój i zmusza do rozpozgodzenia czoła, pomarszczonego kłopotami i nerwowością ubiegłego tygodnia wyborów.

Utwór ten, pomieszczony w „Kur. Łódz.” a utrzymany w formie artykułu wstępnego, do złudzenia naśladuje poważny głos zawodowego polityka i dopiero wgłębienie się w istotną treść i gryzącą ironię znakomitego autora, powoduje kaskady śmiechu i budzi podziw dla talentu tego polskiego Marka Twaina.

Senat, nazwany jest tam z angielskim humorem „drugim z rzędu ciałem”, konstytucja z dnia 17 marca też jest „ciałem”, chociaż nie podano którym z rzędu.

Owe to „ciała”, złączywszy się razem, mają stłumić u nas anarchję i „wybryki warcholskie”, które jak widać z poprzednich enuncjacji szanownego autora, zwłaszcza dały się odczuwać naszemu krajowi, przy krytyce takiego męża stanu, jakim był p. Leopold Skulski.

Może w jednym punkcie nie zgodzilibyśmy się z złośliwymi wywodami autora, który jest zdania, iż Rzeczpospolita „wyrobiła sobie szereg wypróbowanych mężów stanu”, skutkiem czego da się stwierdzić, że najgorsze minęło.

Ironja tu ukryta polega na tem, iż mając tu na myśli takie filary państwowości polskiej, jak de Rosseta, Thuguta, Witosa, Poniatowski, Bagieńskiego, oraz takich Tytanów myśli jak Bryl, Rataj et consortes, — który jak powszechnie wiadomo samородnie „upległ” się na tej polskiej ziemi — mówi się — że Polska „sobie wyrobiła takich mężów stanu”.

Później wspomniany artykuł wywołuje przy śmiechu, kiedy wspomina iż rozporządzany obecnie rzeczą, która jest wprost nieoceniona t. j. doświadczeniem czteroletnim, „wyrażając się okrągłą liczbą za 500 mijarów mkp. banknotów.

Dalej stwierdza autor po „upadku kąt wyborczego” (o upadła kobieto... nasz teraz towarzysza niedoli) „umilkły przygrywki, hasła podudki, wymyślenia i kalumnie”. Geometria powinna by się nazawsze wyrzec takiego wyrodnego syna, jak m się okazał ów kąt, który wytwarza podobnego rodzaju harmider w naszej skołatanaj Ojczyźnie.

„Dziki pożera swego przeciwnika, człowiek nieco cywilizowany wojennego jeńca, zaprzęga do pracy” ubolewa niezrównany autor, nie wspominając, iż stokroć okrońniej, rzecz koñczy się w naszym kulturalnym społeczeństwie gdzie skazuje się nieostrożnie kuśającego gazety, na codzienne czytanie „po wyborczych słów”, co w krótkim czasie sprawdza na delikwenta chorobę św. Wita.

Cała ta satyra jest tak mistrzowsko utrzymana w tonie poważnego artykułu, iż wiele osób, zwłaszcza mniej inteligentnych, nie zda sobie sprawy z intencji autora i postanawia niezłomnie nadal w życiu kierować się znaną chociaż po wyborach nieco wyrażerowaną maksymą:

„nie za daleko, nie za blisko,
nie za wysoko, nie za nisko”,

czyli zawsze kręcić się koło złotego centrum.

Nowej naszej, narazie jeszcze niedocenionej sile literackiej, możemy jedynie powinszować zdolności w tym kierunku, wobec których geniusz Mark Twain'owskiego człowieka, redagującego gazetę rolniczą, był zaledwie małym ogarkiem.

(2)

Teddy.

WIADOMOSCI Z KRAJU.

S. p. Erazm Majewski

(K) Zmarł onegdaj w Warszawie Erazm Majewski, profesor uniwersytetu warszawskiego zasłużony badacz na polu archeologii i etnologii. Poświęcił się on badaniom przyrodniczym i archeologicznym, owocem czego był szereg dzieł specjalnych, a mianowicie: „Przedhistoryczny kult niedźwiedzia (1896), „Zabytki przeddziejowe w Jastrzębcu powiat stryński (1899), „Starożytni Słowianie na ziemiach dzisiejszej Germanji” i inne.

Napisał także S. p. Majewski szereg dzieł socjologicznych.

S. p. Majewski ofiarował jeszcze za życia bogate swoje zbiory archeologiczne Tow. Naukowemu. Stanowią one okazałą część muzeum tego towarzysza, które weszły walczy dziś z nader ciężkimi warunkami bytu. (8)

Śmierć wybitnego polskiego orientalisty.

(K) We dworze zmarł tu senior polskich orientalistów, publicysta Jan Gregorzewski. (8)

Polak przydziałem Rady miastu Kowna.

(K) Przedstawiciel polskiej frakcji w kowieńskiej radzie miejskiej Jan Janczewski, został wybrany stosownie do zawartej swego czasu umowy pomiędzy frakcjami, prezesem rady miejskiej w Kownie. (8)

Zjazd posłów Chr. Zw. Jedn. Narodowj.

(K) Z powodu przesunięcia terminu ostatniego posiedzenia Sejmiku Ustawodawczego, zjazd posłów Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej zwołany zostaje na 26 bm. (8)

Skazanie na śmierć b. pułkownika ukraińskiego za okrucieństwa.

(K) W lwowskim sądzie okręgowym karnym przed sądem przysięgłych odbywała się przez 5 dni rozprawa przeciwko Włodzimierzowi Federowiczowi, b. pułkownikowi armji ukraińskiej, który w listopadzie 1918 r. dopuścił się w Mikulińcach szeregu okrucieństw na żołnierzach Polakach, należących do b. austriackiego bataljonu 18 pułku strzelców.

Federowicz, w myśl werdyktu sądu przysięgłych, został skazany na śmierć. Wyrok ten, na mocy ustawy amnestyjnej, zamieniono na 15 lat obostrzonego więzienia. (6)

Spoliczkowanie obrońcy Fedaka.

(K) Dzienniki lwowskie donoszą, iż obrońca Fedaka, dr. Głuszkiewicz, w jednej z kawiarni został podcza żywszej dyskusji spoliczkowany przez jednego z moskalofików lwowskich. (6)

Pamiętniki Wilhelma II.

Pisma francuskie ukończyły z pewnym przymusem i wysiłkiem druk nudnego i jałowego elaboratu Wilhelma II o swoim życiu i swej działalności politycznej. Literackie powieści cesarza skończyły się zupełnym fiaskiem. Sensacja, wywołana zapowiedzią ogłoszenia pamiętników, przysła po odczytaniu pierwszych numerów druku, a zaciekawienie zamienilo się w rozczarowanie i pewnego rodzaju politowanie dla poronionego i wymęczonego utworu zdetronizowanego monarchy.

Czegoś wydatniejszego można się było spodziewać od tego, który przez 30 lat kierował losami Niemiec w czasie największego ich rozkwitu. „Czegoś więcej szukano w pamiętnikach tego, który, obalwszy żelaznego kanclerza i przeciwstawiwszy mu własną indywidualność po dyktatorsku i bezwzględnie kierował losami Niemiec, chcąc doprowadzić swoje wojsko do Paryża, Londynu, a może i dalej a zawiódł je do wagonu salonowego marzałka Focha, w którym delagaci niemieccy zmuszeni byli podpisać rozejm. Wilhelm II nigdy nie cieszył się wśród obcych sympatją i popularnością. Uważano go za symbol imperjalizmu i militarizmu niemieckiego, za syntezę wszystkich ujemnych i zachłannych cech charakteru germańskiego. W oczach ogółu Wilhelm II reprezentował jednak pewien typ, typ ujemny, nieprzystępny, często wstrętny, niemniej jednak obdarzony w pewnej mierze siłą indywidualną.

Stąd też pochodziło zainteresowanie. Ja

kie w publiczności budziły pamiętniki Wilhelma I dlatego też widzimy obecnie rozczarowanie, gdyż w utworze tym odzwierciedlony jest nie Wilhelm—imperator, lecz postać operetkowa Wilhelma—aktora, Wilhelma—arlekina.

Nie można się było spodziewać, aby b. cesarz przypisał sobie wyłączną winę za wywołanie wojny, nikt nie sądził, że Wilhelm II będzie się kajał za swoje grzechy i błagał o przebaczenie, niemniej jednak można się było spodziewać, że pamiętniki jego zawierać będą więcej godności cesarskiej, że bić od nich będzie splendor monarchy oraz poczucie odpowiedzialności za minionie lata. Tymczasem nic z tego. Czytając, ma się wrażenie, że Wilhelm to zwykły awanturnik, który jakimś cudem dostał się na tron, naprzód wywołał ogólne zamieszanie, a następnie usunął się w cień, umywając od wszystkiego ręce i zwalając winę za błędy polityczne na kanclerzy i ministrów. Istotnie Wilhelm przeważnie się tylko do dobrych uczynków i genialnych posunięć. On stworzył armię, on rozbudował flotę, on zażegnał kulturkampf, ale za wszystkie sławetne głupstwa jakich nabroił wiele, będąc na tronie, robi odpowiedzialnymi kanclerzy, wykazując czarne na białym, że właściwie w niemieckim państwie konstytucyjnym cesarz żadnej istotnej władzy nie posiadał. I tu tkwi małostkowość Wilhelma, który tak często w swoich pamiętnikach podkreśla to, że nie on był odpowiedzialnym za politykę Rzeszy. Inaczej zapewne mówiliby i pisał obecny mieszkaniec Doornu, gdyby wojska niemieckie wkroczyły do Paryża. Wtedy on i tylko on odpowiedzialny byłby za wypadki a kanclerze, ministr., Generalowie

usunęci zostaliby w cień. Gdyby Wilhelm był lepszym psychologiem nie byłby zwracał się z podobnym elaboratem do publiczności. Wiedziałby, że nie tak nie bawi, jak ubieranie się w pióropusze bohaterstwa, gdyby niebezpieczeństwo minęło, a nie budził takiego niesmaku, jak samochwalstwo i nieprzystawanie się do popełnionych błędów. W dodatku, gdy pochodzą one od b. monarchy i od Wilhelma II! Nie jest to już donkiszoterja, lecz bardzo pospolity i bardzo ordynarne blażeństwo.

W pamiętnikach uwydatnił się w całej pełni dyktantyzm b. cesarza. Najważniejsze zagadnienia polityczne, socjalne i wojskowe traktuje on z niesłychaną płytkością, o jaką nawet nie podejrzewano monarchę. Jakże odbijają pamiętniki Wilhelma od podobnych utworów Ludendorffa lub Hindenburga. W wódzy, do jakich dochodzą ci generalowie niemieccy, wywołują protesty i stała się powodem licznych alarmów, niemniej jednak cechuje je siła i niezaprzeczoną indywidualizm. Natomiast dziele, jakie puścił w świat Wilhelm niegodnym jest b. monarchy. Coś podobnego mogło wisać z pod pióra pierwszego lepszego obserwatora wypadków politycznych. Rzekoma genialność i roztrabiana swego czasu potęga umysłu Wilhelma okazuje się w świetle własnych pamiętników nicnością, osłonięta jedynie tytułem, zwiazanym z tronem cesarskim — korona hohenzollernowska. Blask i siła jakie były od tronu, spadły również na tego, który na nim zasiadał. Lecz obecnie, gdy splendor monarchy trwał, pozostał w postaci cesarza drobny, małostkowy i płytki człowiek.

(ok. nast.)

ZYGZAKI.

Do czego socjaliściom jest potrzebny drosz ni.

W socjalistycznym „Robotniku” swego czasu w jednym z artykułów stażo współpracownika tego pisma p. Hieromina Kohna znalazł się następujący ustęp:

...drożyzna jest znakomitym środkiem do agitacji społecznej, do wykazywania całej wadliwości dzisiejszego ustroju...

A więc socjaliści prawdopodobnie celowo nie zwalczają drożyzny, a naodwrot nawet ją poduzymują celem wyzyskania wadliwości ustroju społecznego.

Może system dla socjalistów dobry ale dla społeczeństwa w każdym razie bardzo szkodliwy. (5)

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Dziś: Piątek, 17 listopada, Grzegorz

Wschód słońca o 6 m 33

Zachód o 3 m 43

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 53)

„Brzydki Ferante”

Filharmonja (Dzielna 30)

Teatr „Socjal” (Cegielniana 19)

„Variete”

„Casino” (Piotrkowska 67)

„Tajemnica przystanku tramwajowego”

„Luna” (Przejazd 1)

„Cierpienia matki”

„Odeon” (Przejazd 2)

„Związek przysięgłych dzielnic”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Tragiczna przygoda”

„Nowość” (Piotrkowska 85)

„Venus bogini miłości”

„Dom Ludowy” (Przejazd 34)

„Wstrzymaj konie”

— Kalendarzyk historyczny.

1794: Kościuszkę odstawiono do Petersburga jako jeńca.

Wiadomości historyczne

— Uposażenie wojskowych powołanych do ćwiczeń.

Jak się dowiadujemy, uposażenie wojskowych na wypadek powołania ich do ćwiczeń z rezerwy lub pospolitego ruszenia, wyniesie dla oficerów i chorążych jedną trzydziestą część płacy podstawowej posiadane go stopnia, ryczałtu miesięcznego na umundurowanie i ekwiwalentu żywnościowego dla własnej osoby, według norm, ustalonych dla oficerów i chorążych służby czynnej. Nadto, o ile oficer lub chorąży rezerwy, powołany do ćwiczeń, będzie pełnił służbę w miejscowości poza miejscem swego zamieszkania, otrzyma zakwaterowanie na koszt skarbu na tych samych warunkach, jak oficerowie służby czynnej. Ci oficerowie, którzy stopień oficerski otrzymali z chwilą przejścia do rezerwy, otrzymają przy pierwszym powołaniu na ćwiczenia dodatek na umundurowanie i wyekwipowanie w wysokości przewidzianej dla oficerów, imianowanych w służbie czynnej.

Co do tyczą szeregowych, powołanych do rezerwy, to ci otrzymają uczelniny żołdu, zależnie od posiadane go stopnia, obliczony w stosunku do jednej 10—ej części żołdu dekadowego szeregowych, pełniących obowiązki służby wojskowej. Nadto otrzymają oni wyżywienie, wyekwipowanie, oraz kwaterę.

W końcu należy zaznaczyć, iż wszyscy

wojskowi rezerwy, na wypadek powołania na ćwiczenia, o ile będą musieli stawić się do służby poza miejscem swego zamieszkania — otrzymają zwrot kosztów podróży tam i z powrotem. (8)

— Budowa nowych szkół i łazi.

b) Magistrat przystępuje obecnie do budowy 4 nowych szkół powszechnych, z których 3 ukończone zostaną jeszcze w roku b. Szkoły te w roku przyszłym oddane będą do użytku wydziału szkolnictwa, z wyjątkiem szkoły przy ul. Drewnowskiej, której budowa ze względu na rozmiary gnaczu, przeciągnie się do r. 1925. (5)

— O ruchu tranzytowym.

b) Urząd woiewódzki polecił podległym sobie organom, aby w sprawie tranzytu między Prusami Wschodnimi, a resztą Niemiec przez obszar odstąpiony Polsce unikali w pismach urzędowych wyrazów „korytarz” „korytarzowy”, lecz u ywali wyrażen „obszar polski”, Poznańskie, Pomorze, tranzyt niemiecki przez Polskę i t. p. (5)

— Budowa kolejki Łódź-Tomaszów.

b) W sprawie budowy kolejki Łódź-Rokiciny Tomaszów odbędzie się w Warszawie w dniu dzisiejszym posiedzenie. Z ramienia magistratu udaje się na konferencję wiceprezydent dr. Sunicki, który jest członkiem komitetu budowy małych kolei państwowej rady kolejowej. (5)

— Wywiezienie umysłowo chorych.

b) Wydział zdrowotności publicznej otrzymał wagony dla umysłowo chorych do Kocborowa. Rodziny chorych, które chcą swych krewnych umieścić w zakładzie mogą się zgłosić do soboty w wydziale zdrowotności publicznej. (5)

— W sprawie pożyczki złotej.

b) W dniu 23 b. m. odbędzie się w sali woiewództwa zebranie w sprawie omówienia działalności propagandy pożyczki złotej. (5)

— Aporozycja:

1) Z powodu podrożenia kosztów produkcji, głównie podwyższenia cen na robociznę w związku z ostatnimi strejkami w przemyśle górniczym, kopalnie górnośląskie znów podwyższyły ceny na węgiel. W magistracie cena została podwyższona z 6 tysięcy na 6.500 mk. za centnar.

Celem unormowania cen na sól i przeciwdziałania drożyznie oraz ukrócenia spekulacji tym artykułom magistrat czyni starania w kierunku uzyskania wyłącznej koncesji na sprowadzenie soli do Łodzi. (5)

— Czy istnieje cennik na wyroby cukierni cze.

Wśród orgii paskarstwa i kupców codzien nie podnoszących ceny bardzo poczesne miejsce zajmują cukiernicy, którzy prawdopodobnie najczęściej zmieniają ceny.

Jednakże to podnoszenie cen więcej zależy od dobrych chęci cukiernika niż rzeczywistej potrzeby. Jednym z najszybszych pod tym względem jest obecnie cukiernia p. Gostomskiego w której miniaturowe i nie przedniej jakości ciastko kosztuje aż 200 marek, podczas gdy dwa razy większe i niezrównane lepsze w pierwszorzędną restauracji o kilkadziesiąt kroków kosztuje tylko 130 mk. (7)

— Kursy bibliotekarskie w Łodzi.

Wydział Oświaty i Kultury Magistratu m Łodzi, pragnąc przysię z pomocą bibliotekom robotniczym i społecznym w kierunku uproszczania technicznej strony organizacji księgozbiorów, urządził przy Miejskiej Bibliotece Publicznej specjalne 5-dniowe, bezpłatne kursy bibliotekarskie dla pracowników tychże biblio-

tek. Kursy odbywać się będą w godzinach wieczornych od 7-ej do 9-ej. Zapisy przyjmują i wszelkich informacji udziela kancelaria Biblioteki Publicznej ul. Andrzeja 14, w godz. od 3-ej do 9-ej wiecz. codziennie do 21 b. m. włącznie. Po ukończeniu kursów biblioteki, które zechcą zreorganizować przestarzałe urządzenia techniczne, otrzymają bezpłatnie druki katalogowe. (7)

— Opleka nad zwierzętami.

b) Za nadmierne przeładowanie wozu, ciągniętego przez jednego konia spisano na protokół na Szyję Rajsmą (Aleksandrowska 24) (7)

Wynarłki i kradzieże.

— Poż.r.

1) W suszarni szmat firmy Chaim Berkman i Eizerowicz przy ul. 28 o. Strzelców Kaniowskich Nr. 11, wybuchł pożar. Na miejsce wypadku przybył I i II oddział straży ogniowej. Przyczyną pożaru wadliwe urządzenie rur w suszarni. Straty narazie nieustalone. (5)

— Lichwy.

1) Pociągnięto do odpowiedzialności właściciela sklepu przy ul. Głównej 62 Zawadkiego Stanisława za pobieranie zbyt wygórowanych cen za mleko. (5)

— Osobiste porachunki.

1) Do właściciela sklepu przy ul. Piotrkowskiej 284. Dziadziary Stanisława wezwał dwaj osobnicy, którzy zaproponowali mu kupno owoców, a gdy D. im odmówił kupna tegoż, jeden z nich uderzył go w głowę jakimś tępym narzędziem, poczem napastnicy zbiegli. W sprawie powyższej spisano protokół i wszczęto dochodzenie. (5)

— Wielka kradzież z włamaniem.

b) Do fabryki Rosenblatta przy ul. 6 Sierpnia 103, dostali się przez dymnik na dachu złoczyńcy, którzy zaczęli wynosić beczki z farbą oraz przeżycie. Dyżurujący stróż, słysząc szmery na terenie fabryki, udał się w ślad i zauważył na dachu beczkę oraz większą ilość przeżycy. Zaalarmowano natychmiast policję, która przybywszy na miejsce wzięła energiczne poszukiwania i po 3 godzinach udało się złodziej schwytać. Są nimi Franciszek Piątek (Piotrkowska 85) Stanisław Frontczak (Zakątna 19) Józef Ajamek (Zielona 40) i Ignacy Gasorek (Konstantynowska 152). Na miejscu kradzieży znalezione świder, bagnet łomy i latarki elektryczne. (7)

Teatr i muzyka

— Teatr Miejski.

Dziś w piątek Teatr Miejski daje dla Zrzeszeń rob. i intelig. kom. S. Łożca p. t. „Brzydki Ferante” z p. K. Adwentowiczem, Turonską i Jarkowską w rolach głównych.

W sobotę o g. 3 pp. dla żołnierzy dany będzie „Sulkowski”.

Wiecz. o g. 8,15 „Peer Gynt” z p. K. Adwentowiczem w roli tytułowej.

W niedzielę o 3 p.p. dla Zrzeszeń rob. i intelig. „Dożywcio” kom. hr. M. Fredry. (7)

Z sądów

— Za obrazę sekwestratora.

b) Gdy w październiku r. ub. sekwestrator magistratu miasta Zgierza przybył do fabrykanta Willelma Hoffmana, ten ostatni znieważył go słownie, używając się kilkakrotnie „banda złodzieiów”.

Strajk w przemyśle włókienniczym.

KONFERENCJA MINISTRA PRACY Z PRZEMYSŁOWCAMI I ROBOTNIKAMI. PRZEMYSŁOWCY DAJĄ 35 proc. PODWYŻKI

W związku z przedłużającym się strejkem onegdaj w nocy przybył do Łodzi minister pracy p. Darowski. Zaraz po przybyciu przyjął p. minister przedstawiciela przemysłowców inż. Rumpla. P. minister prosił, aby przemysłowcy postarali się dojść do porozumienia i zlikwidować strejk.

Wczoraj udał się p. minister do związku przemysłu włókienniczego, gdzie odbyła się konferencja, z przemysłowcami łódzkimi. Minister wskazał przemysłowcom, że konjunktura obecna pozwala na dalsze ustępstwa. Wszelkie strejki prowadzą do ruiny nasz przemysł a szczególnie przemysł włókienniczy w Łodzi. W dalszym ciągu p. minister oświadczył, że racjonalnym byłoby utworzenie komisji statystycznej

Następnie zabrał głos przedstawiciel przemysłowców, który oświadczył, że w ostatnim miesiącu komisja statystyczna ogłosiła, iż wzrost drożyzny wynosi 16 proc. lecz mimo to przemysłowcy zaproponowali robotnikom 25 proc. podwyżki.

Po dłuższej dyskusji, na żądanie p. ministra przedstawiciele przemysłowców przyrzekli zwołać ogólne zebrania i o wyniku ich zawiadomić p. ministra.

Następnie odbył p. minister konferencję z delegatami związków zawodowych. Na wstępie minister Darowski oświadczył, że na konferencji, z przemysłowcami ci ostatni oznajmili mu, iż na dalsze ustępstwa nie pójdą. Również przemysłowcy oskarżali się, że robotnicy pozostawili towar w kwasach, który też uległ zniszczeniu. To nie powinno być nastąpić, gdyż straty powetuje sobie fabrykant a straci na tem jedynie konsument. Również zle-

zrobili robotnicy, którzy wycofali monterów w nowowbudowanej przedalni „Widzewska Manufaktura“, ponieważ przez to robotnicy, znacznie później przystąpią do pracy.

Po obszernej dyskusji zarządzona, została przerwa, w czasie której p. minister otrzymał od przemysłowców list, w którym przemysłowcy zgadzają się na podwyżkę 35 proc. obowiązującą do 15 stycznia 1923 r. zaś od tego czasu wszelkie zmiany określać będzie specjalna komisja.

Jako rozjemce przemysłowcy proponują pp. wojewodę łódzkiego lub komisarza rządu na m. Łódź.

Po przeczytaniu listu, minister Darowski oświadczył, że umowa obowiązywać powinna, do dnia 31 grudnia rb., również uważa że płace zasadnicze winny być zmieniane od dn. 1 stycznia 1923 r. Następnie rozjemcą powinien być okręgowy inspektor pracy, gdyż jedynie on zna dokładnie stosunki w przemyśle włókienniczym.

W końcu zwrócił się p. minister do przedstawicieli robotników z wezwaniem aby zgodzili się na 35-cio procentową podwyżkę gdyż aczkolwiek nie pokrywa ona drożyzny to jednakże należy zlikwidować bezrobocie. Następnie funkcje arbitra przekazuje okręgowemu inspektorowi pracy.

W imieniu klasowych związków odpowiedział na propozycje przemysłowców p. Kałużyński, oświadcza'ac iż na podwyżkę 35 proc. nie zgadza się gdyż nie odpowiada ona wzrostowi drożyzny.

Podobne oświadczenie złożyli przedstawiciele innych związków.

Przemysł i handel

Pertraktacje handlowe Polski i Gdańska.

(=) Dnia 15 b. m. przybył do Warszawy delegat senatu wolnego m. Gdańska senator Jeweowski. Celem jego przyjazdu jest przeprowadzenie pertraktacji z ministerstwem przemysłu i handlu w sprawie kontyngentów przywozowo-wywozowych, z jakich ma korzystać w m. Gdańsk w myśl uchwały polsko-gdańskiej z dnia 24 października r. b. (7)

Giełda łódzka, z dnia 1 b. m.

Dolary St. Zjed.	got.	15,900
Franki francuskie		10,50
Funtów angielskie		7,1000
Korony czeskie		510
Marki niemieckie		2,20
Miljonówka		1700

Giełda warszawska

Dol. St. Zjed.	15975	Franki franc.
Marki niem.	2,25	Funtów

Czeki i wpłaty.

Belgia	995	Londyn	71,400
Berlin	2,15	Nowy Jork	16,30
Gdańsk	212	Paryz	10,58
Praga	5,1250	Wiedeń	22,75

Akcje.

Bank hand.		Ostrowiec	
" Dyskont	15,000	Radzki	
" Kredyt	10,100	Starachowice	56000
" Zjed. Z Pol.	63,0	Zyrardów	65000
Cukier		Borkowski	
Drzewo		Zedługa	
Lipon		Jabłkowscy	6300
Częstocice	400000	Naita	500

Snail — Teatr „VARIETE“
20 pierwszorzędných atrakcyj
Otwarcie Piątek 17 b.m.

BERSON

Obcasy i zelówki gumowe

BERSON

sa trwałe i zachowują elegancję
waszego obuwia

Berson-Kaczuk (sp. z ogr. odp.) Centrala: Kraków, Straszewskiego № 2

Ruynowanego kierownika

kooperatystę handlowca poszukuje Spółdzielnia w Łodzi. Stanowisko do objęcia zaraz. Oferty wraz z życiorysem, odpisem swiadectw i przysiężnymi warunkami uposażenia, należy skierować do Spółdzielni. (4709d2)

POTRZEBNI CHŁOPCY

z kaucją do roznoszenia gazet.

Zgłaszać się do „Rozwoju“ (4710d2)

Mk. 15000 nagrody

z odniesieniem z rubryki 5) i 6) z brulionikiem: Moniu szki № 8 Słubowski. 4704K1

Do hotelu

„Klukas“ Cegielniana № 64 potrzebny jest zdolny kucharz lub kucharka i bufetowa. Zgłaszać się do kantu u od 5 — 7 (460712)

Samochód

do sprzedania, marki Adler rybosobowy. Blższych informacjach udziela się w kancorze hotelu „Klukas“ ul. Cegielniana № 64. (459612)

Okazja!

z powodu wyjazdu sprzedam dużą na ożną posesję w centrum miasta. Dotychczasowy roczny dochód 12 milionów. Cena 200 milionów. Dla kupującego wolne mieszkanie, 4 pokoje kuchnia z wszelkimi wygodami. Oferty do „Rozwoju“ pod 200 milionów (4689K2)

Elegancjo

owanejsz pokoju z 2 pokojem wejściem poszuksze kawaler cena obojętna. Oferty sub „Pokój 50“ (4635d3)

Drukarnia Dziennika

„ROZWÓJ“

ŁÓDŹ, AL. KOŚCIUSZKI № 41.

Przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie drukarstwa wchodzące. Ceny niskie. Roboty przyjmowane wykonywane się szybko i solidnie.

Potrzebny stolarz

Zgłaszać się do „Rozwoju“ od 9 do 10 rano. (4711d2)

Dr. H. Różanec

Choroby skórne, weneryczne i oczne.

Dzielnia № 9.

Przyjmuje od 9—11 i pół i 4—8

od 2—3. (445812f)

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych

Ul. Ewangelicka 12. Godz. przy

jęć od 9—2 i 6—3.

Panie od 5—6 361

